

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ”
(для бакалаврів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2011

МАУП

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є важливою складовою навчального процесу, яка сприяє активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації, а також формує вміння навчатися і займатися науковою роботою. Самостійна робота є основним засобом опанування навчального процесу студентами у вільний від занять час.

Метою самостійної роботи є сприяння глибокому засвоєнню студентами знань із “Теорії та історії державного управління”, ознайомлення їх з основними поняттями дисципліни, поглиблене вивчення теоретичних засад та практичних механізмів у сфері державного управління і на загальнонаціональному, і регіональному рівнях, шляхів їхньої оптимізації. Також методичні матеріали передбачають опанування в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завданням самостійної роботи студентів є засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та наукових робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета.

Самостійна робота студентів з дисципліни “Теорія та історія державного управління” становить приблизно 35 % часу, необхідного для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти та науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень. Зміст самостійної роботи студента з дисципліни “Теорія та історія державного управління” визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача. У пропонованих методичних рекомендаціях розглядаються форми самостійної роботи студентів, порядок організації та контролю самостійної роботи. Подаються основні питання з курсу дисципліни, питання для самоконтролю, теми рефератів, а також тестові завдання.

Процес становлення та розвитку системи державного управління в Україні потребує вирішення широкого кола питань, пов'язаних з будівництвом демократичної держави з ринковою економікою, розвинутою системою соціальних стандартів і гарантій для кожного її громадянина незалежно від місця проживання.

Підготовлено професором кафедри організації самоврядування УАІСНС
МАУП *В. В. Омельчуком*

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 4 від 28.11.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Омельчук В. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Теорія та історія державного управління” (для бакалаврів). – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. – 55 с.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Теорія та історія державного управління” містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійної роботи з дисципліни “Теорія та історія державного управління”, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2011
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2011

Важлива роль у демократичній державі належить налагодженню ефективної системи управління на всіх рівнях, застосовуючи при цьому національний історичний та зарубіжний досвід.

Впровадження демократичних засад у систему державного управління потребує подальшого правового регулювання діяльності органів державної влади та управління, особливо на місцях, а також інституту місцевого самоврядування як одного з найголовніших елементів державного управління, розвитку громадянського суспільства.

У ході вивчення цієї дисципліни студенти знайомляться з теоретико-методологічними засадами, предметом, об'єктом, метою, завданнями та функціями дисципліни, розглядають головні пріоритети в діяльності органів державної влади та управління.

У результаті самостійного вивчення дисципліни студенти повинні **знати:**

- теорію державного управління як комплексну галузь управлінської діяльності;
- поняття та основні ознаки державного управління, об'єкт та предмет, мету і завдання дисципліни;
- основні засади державного управління;
- роль місцевого самоврядування в системі державного управління;
- нормативно-правове забезпечення та правові основи діяльності центральних та місцевих органів влади;
- структуру системи державного управління в Україні;
- основні принципи державного управління, механізми їх прояву і особливості застосування;
- роль держави в управлінні суспільним розвитком;
- загальну характеристику системи державного управління;
- цілі, функції та організаційно-функціональну структуру державного управління;
- державно-управлінську діяльність та стиль державного управління;
- розробку, прийняття та особливості виконання державно-управлінських рішень;
- особливості здійснення контролю в сфері державного управління;
- компетенцію та повноваження органів державного управління в Україні;

- витоки державного управління в Україні, розвиток системи державного управління в добу Київської Русі, Галицько-Волинського князівства, Литовсько-Польський період та добу Речі Посполитої;
- роль козацтва в становленні та розвитку національної системи державного управління;
- розвиток системи державного управління в Українській Козацькій державі;
- наступ царизму на автономні права України, у результаті чого були ліквідовані національні осередки державності — Гетьманщину, Слобідську Україну, Запорозьку Січ;
- особливості розвитку системи державного управління в Наддніпрянській та Західній Україні в XIX — на початку XX ст.;
- відродження та розвиток національних органів влади та управління в ході Української революції 1917–1920 років;
- специфіку розвитку системи державного управління в Україні в радянську добу та на західноукраїнських землях у міжвоєнний період (20–30-ті роки XX ст.);
- становлення системи державного управління в новітній історії України;
- особливості становлення та розвитку системи державного управління в зарубіжних країнах.

Студенти зможуть порівняти вітчизняний та зарубіжний досвід розвитку системи державного управління, проведення адміністративних реформ у країнах Європи, СНД, Америки та інших регіонах світу.

Отже, методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи з дисципліни “Теорія та історія державного управління” спрямовані на те, щоб дати студентам знання теоретичних основ предмета, а також застосування ними здобутих знань, вмінь і навичок на практиці.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські (практичні) заняття	Самостійна робота студентів
1	2	3	4	5
1	Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади розвитку державного управління			
1	Державне управління як основний різновид соціального управління, галузь наукового знання і галузь освіти	4		4
2	Теоретико-методологічні засади формування сучасної моделі урядування в Україні	4	2	4
3	Принципи державного управління, механізми їх прояву і особливості застосування	4	2	3
4	Держава як суб'єкт управління суспільним розвитком	4	2	3
5	Загальна характеристика системи державного управління	4	2	3
6	Цілі, функції та організаційно-функціональна структура державного управління	4	2	3
7	Державно-управлінська діяльність. Стил державного управління	4	2	3
8	Державно-управлінські рішення: розробка, прийняття та організація виконання	4	2	3

1	2	3	4	5
9	Контроль у сфері державного управління	4	2	3
	Змістовий модуль II. Національна традиція публічної влади та управління, уроки вітчизняної історії державотворення			
10	Еволюція розвитку системи державного управління в Україні до початку XX ст.	4	2	3
11	Формування системи державного управління в Україні в XX – на початку XXI ст.	4	2	3
	Змістовий модуль III. Світовий досвід проведення адміністративної реформи і удосконалення системи державного управління			
12	Особливості розвитку системи державного управління в зарубіжних країнах	4	2	3
Разом годин: 108		48	22	38

ЗМІСТ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ”

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади розвитку державного управління

Тема 1. Державне управління як основний різновид соціального управління, галузь наукового знання і галузь освіти

1. Поняття соціального управління та державного управління.
2. Природа управління як соціального явища.
3. Об'єкт та предмет державного управління.
4. Мета та завдання дисципліни.
5. Теорія державного управління як самостійна галузь наукового знання.
6. Освітня галузь “Державне управління” та її роль у формуванні національних управлінських кадрів.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте зміст поняття державного управління, його природу як соціального явища і сутнісні риси.
2. Розкрийте мету теорії державного управління.
3. Охарактеризуйте основні світові школи управління і сучасний стан розвитку державно-управлінської думки.
4. Розкрийте зміст основних державотворчих ідей, сформульованих в працях вітчизняних вчених, у програмах політичних партій XIX — початку XX ст. в Україні.
5. Назвіть об'єкт, предмет науки державного управління.
6. Які ви знаєте основні функції теорії державного управління?
7. Дайте визначення основних категорій теорії державного управління.
8. Визначте місце системного підходу в методологічному арсеналі науки державного управління.
9. Сформулюйте основні завдання освітньої галузі “Державне управління”.
10. Розкрийте, які вимоги перед наукою державного управління висуває сучасний етап розвитку українського суспільства.

Теми рефератів

1. Теоретико-методологічні засади державного управління.
2. Державне управління як основний різновид соціального управління.
3. Державне управління як галузь наукового знання.
4. Державне управління як галузь освіти.
5. Природа управління як соціального явища.

Тестові завдання

I. Управлінням є:

- а) дія, спрямована на певний процес (об'єкт) з метою забезпечення бажаного перебігу (зміни), і універсальне явище, що притаманне всім системам матеріального світу: технічним, біологічним і соціальним;
- б) особлива функція, обумовлена самою природою, об'єктивними потребами спільної комбінованої праці людей і спрямована на встановлення узгодженості між окремими видами робіт та виконання загальних завдань;
- в) автономне функціонування будь-якої соціальної системи, правомірне прийняття нею рішень з внутрішніх проблем, залучення виконавців до розроблення цих рішень;
- г) практичний, організуючий і регулюючий вплив держави на суспільну і приватну життєдіяльність людей з метою її впорядкування, збереження або перетворення, що спирається на її (держави) владну силу.

II. Державним управлінням є:

- а) дія, спрямована на певний процес (об'єкт) з метою забезпечення бажаного перебігу (зміни), і універсальне явище, що притаманне всім системам матеріального світу: технічним, біологічним і соціальним;
- б) особлива функція, обумовлена самою природою, об'єктивними потребами спільної комбінованої праці людей і спрямована на встановлення узгодженості між окремими видами робіт та виконання загальних завдань;
- в) автономне функціонування будь-якої соціальної системи, правомірне прийняття нею рішень з внутрішніх проблем, залучення виконавців до розроблення цих рішень;

г) практичний, організуючий і регулюючий вплив держави на суспільну і приватну життєдіяльність людей з метою її впорядкування, збереження або перетворення, що спирається на її (держави) владну силу.

III. Самоуправління — це:

- а) дія, спрямована на певний процес (об'єкт) з метою забезпечення бажаного перебігу (зміни), і універсальне явище, що притаманне всім системам матеріального світу: технічним, біологічним і соціальним;
- б) особлива функція, обумовлена самою природою, об'єктивними потребами спільної комбінованої праці людей і спрямована на встановлення узгодженості між окремими видами робіт та виконання загальних завдань;
- в) автономне функціонування будь-якої соціальної системи, правомірне прийняття нею рішень з внутрішніх проблем, залучення виконавців до розроблення цих рішень;
- г) практичний, організуючий і регулюючий вплив держави на суспільну і приватну життєдіяльність людей з метою її впорядкування, збереження або перетворення, що спирається на її (держави) владну силу.

IV. Соціальним управлінням є:

- а) дія, спрямована на певний процес (об'єкт) з метою забезпечення бажаного перебігу (зміни), і універсальне явище, що притаманне всім системам матеріального світу: технічним, біологічним і соціальним;
- б) особлива функція, обумовлена самою природою, об'єктивними потребами спільної комбінованої праці людей і спрямована на встановлення узгодженості між окремими видами робіт та виконання загальних завдань;
- в) автономне функціонування будь-якої соціальної системи, правомірне прийняття нею рішень з внутрішніх проблем, залучення виконавців до розроблення цих рішень;
- г) практичний, організуючий і регулюючий вплив держави на суспільну і приватну життєдіяльність людей з метою її впорядкування, збереження або перетворення, що спирається на її (держави) владну силу.

V. За суб'єктами державно-управлінської діяльності державне управління:

- а) охоплює діяльність органів усіх гілок державної влади з вироблення та здійснення регулюючих, організуючих і координуючих впливів на життєдіяльність суспільства з метою задоволення його потреб;
- б) це особливий та самостійний різновид діяльності держави, що її здійснює окрема система спеціальних державних органів (органів виконавчої влади);
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

VI. До сутнісних рис державного управління належать:

- а) владний, закріплений правовими нормами характер, витоками якого є державна воля;
- б) поширеність на все суспільство;
- в) системність;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VII. Знайдіть неправильну відповідь. До основних функцій науки державного управління належать:

- а) гносеологічна;
- б) методологічна;
- в) соціальна (прикладна);
- г) системна;
- д) ідеологічна.

VIII. Система професійної освіти державних службовців охоплює:

- а) освітньо-професійні і професійні програми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців;
- б) вищі навчальні заклади, інститути і центри підвищення кваліфікації кадрів;
- в) органи управління;
- г) правильні відповіді "а" і "б";

- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література: основна [2–4; 7; 10; 15; 17];
додаткова [21; 25; 32]

Тема 2. Теоретико-методологічні засади формування сучасної моделі урядування в Україні

1. Сутність теоретико-методологічних засад формування сучасної моделі урядування в Україні.
2. Об'єктивна необхідність проведення адміністративної реформи в Україні.
3. Мета адміністративної реформи в Україні.
4. Основні напрями і хід адміністративної реформи.
5. Особливості сучасного етапу адміністративної реформи: обумовлюючі фактори і актуальні завдання.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність проведення адміністративної реформи в Україні.
2. У чому полягає об'єктивна необхідність адміністративної реформи в незалежній Україні?
3. Яка мета реформи і які завдання мають бути вирішені у процесі її проведення?
4. Розкрийте основні характеристики системи державного управління, що дісталася у спадок незалежній Українській державі після розпаду Радянського Союзу.
5. Охарактеризуйте сутнісні риси чинної вітчизняної моделі державного управління і визначте її тип.
6. Визначте основні проблеми, притаманні наразі системі публічної адміністрації в Україні, і конкретизуйте шляхи їх вирішення.
7. Як можна охарактеризувати співвідношення гілок влади, що складається у процесі трансформації політичної системи в Україні і який вплив це справляє на систему врядування?
8. Дайте оцінку процесу реформування системи державного управління в країні за роки незалежності.

9. Розкрийте особливості адміністративної реформи в Україні на сучасному етапі і визначте основні методологічні підходи до її проведення.
10. Проаналізуйте зарубіжний досвід проведення адміністративно-територіальних реформ.

Теми рефератів

1. Теоретико-методологічні засади формування сучасної моделі урядування в Україні.
2. Недоліки пострадянської адміністративно-командної системи в Україні.
3. Проблеми започаткування адміністративної реформи в Україні.
4. Етапи проведення адміністративної реформи в Україні.
5. Зарубіжний досвід проведення адміністративної реформи.

Тестові завдання

I. Основними недоліками пострадянської адміністративно-командної системи можна вважати:

- а) незавершеність і фрагментарність;
- б) громіздкість, забюрократизованість, нездатність до надання послуг;
- в) надмірну централізацію;
- г) відсутність реального місцевого самоврядування;
- д) нездатність динамічно та адекватно реагувати на зміни, що відбуваються у суспільстві, в економіці, а також на потребу інтеграції у європейські структури, світову економіку;
- е) відсутність інституту професійної державної служби;
- є) модель адміністративно-територіального устрою, сформована ще у 30-ті роки, головним чином, під потреби партійного будівництва;
- ж) правильні відповіді “а” і “б”;
- з) правильні відповіді “в” і “г”;
- и) правильні відповіді “д” – “є”;
- і) усі відповіді правильні.

II. Метою проведення адміністративної реформи в Україні є:

- а) ґрунтовні зміни у функціонуванні органів державної влади, приведення їх у відповідність до умов ринкової економіки і громадянського суспільства;

- б) створення системи державного управління, що забезпечить становлення України як високорозвиненої, правової, цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, соціальної стабільності, культури та демократії, дозволить їй стати впливовим чинником у світі;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

III. Результатом проведення адміністративно-територіальної реформи має стати:

- а) ґрунтовні зміни у функціонуванні органів державної влади, приведення їх у відповідність до умов ринкової економіки і громадянського суспільства;
- б) створення системи державного управління, що забезпечить становлення України як високорозвиненої, правової, цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, соціальної стабільності, культури та демократії, дозволить їй стати впливовим чинником у світі;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

IV. Протиріччя, що пронизують практично усі складові елементи державно-управлінської системи полягають у тому, що:

- а) в діях органів влади мають місце рецидиви старого адміністративно-командного управління, невиправдане втручання держави в діяльність суб'єктів господарювання, що гальмує розвиток підприємництва в Україні;
- б) дублювання споріднених функцій різними органами ускладнює функціонування виконавчої влади;
- в) надмірна концентрація управлінських функцій на вищих щаблях виконавчої влади призводить до невідповідності і низької якості управлінських рішень, в також зменшення ролі низових структур;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. Знайдіть неправильну відповідь. Проведення адміністративної реформи охоплює такі політичні пріоритети влади, що впливають із очікувань суспільства:

- а) економічний добробут;
- б) політична стабільність;
- в) дотримання свого головного правила — рівність кожного перед законом;
- г) матеріалізація гасла єдності держави;
- д) свобода і прогнозована перспектива;
- е) повага до національної пам'яті;
- є) повага до суспільства.

VI. Концептуальні засади адміністративної реформи включають:

- а) системний підхід;
- б) синергетичний підхід;
- в) послідовність;
- г) динамічність;
- д) дієвий менеджмент;
- е) правильні відповіді "а" — "в";
- є) правильні відповіді "г" і "д";
- ж) усі відповіді правильні.

VII. Методологія реформи включає:

- а) здійснення якісних змін організаційно-функціональної структури публічної влади, перехід від переважно відтворювального до креативного типу внутрішньоструктурних змін, насамперед — територіальної організації влади;
- б) процес реформування має розглядатися в контексті соціальної самоорганізації, а не як зміни, що здійснюються ззовні;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

VIII. Методологічну основу формування організаційно-функціональної структури державного управління складають, крім загальносистемних, організаційно-типологічні принципи, а саме:

- а) структурно-цільові принципи;
- б) структурно-функціональні принципи;

- в) структурно-організаційні принципи;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література: основна [2–5; 8; 10; 12; 15];
додаткова [21; 25]

Тема 3. Принципи державного управління, механізми їх прояву і особливості застосування

1. Поняття закономірностей державного управління.
2. Сутність принципів державного управління.
3. Основні принципи державного управління.
4. Класифікація принципів державного управління.
5. Особливості застосування принципів державного управління.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте зміст поняття “принципи державного управління”.
2. Наведіть приклади загальносистемних принципів державного управління.
3. Які види структурних принципів ви знаєте?
4. У чому полягає сутність проблеми застосування принципів державного управління?
5. Проаналізуйте власну діяльність (діяльність певного органу державного управління, окремого структурного підрозділу) на предмет урахування закономірностей та застосування принципів державного управління.

Теми рефератів

1. Принципи державного управління.
2. Механізми прояву принципів державного управління.
3. Особливості застосування принципів державного управління.
4. Зарубіжний досвід застосування принципів державного управління.
5. Вітчизняний та зарубіжний досвід застосування принципів державного управління: порівняльна характеристика.

Тестові завдання

I. Знання закономірностей і принципів державного управління:

- а) створює в будь-якій певній ситуації вихідні умови наукового пізнання;
- б) є засобом обґрунтування та розвитку знань, зокрема виявлення нових закономірностей та формулювання (визначення) принципів;
- в) надає управлінню характер науково обґрунтованого процесу та забезпечує його ефективність;
- г) є ознакою кваліфікації фахівця у відповідній сфері діяльності, його культури;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Закономірності державного управління:

- а) не діють з неминучістю;
- б) реалізуються у вигляді тенденцій;
- в) мають ймовірний характер;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Принципами державного управління є:

- а) фундаментальні, науково обґрунтовані і більшою мірою закріплені нормативними правовими актами положення, згідно з якими будується і функціонує система державного управління;
- б) поділ влади, децентралізація державного управління, деконцентрація повноважень органів державного управління;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

IV. До основних принципів державного управління належать:

- а) загальні принципи;
- б) структурні принципи;

- в) окремі принципи;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Загальні (загальносистемні, універсальні) принципи:

- а) відображають змістову і загальноцільову спрямованість державного управління, а також певне вихідне, типове у характері та механізмі взаємозв'язку різних груп елементів (підсистем) системи державного управління;
- б) забезпечують міцність залежностей держави і суспільства;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

VI. Знайдіть неправильну відповідь. До структурних принципів державного управління належать:

- а) структурно-цільові принципи;
- б) структурно-регіональні принципи;
- в) структурно-процесуальні принципи;
- г) структурно-організаційні принципи;
- д) структурно-функціональні принципи.

VII. Під час застосування принципів державного управління необхідно враховувати такі моменти:

- а) не можна застосовувати той чи інший принцип “взагалі”, кожен раз потрібно враховувати своєрідність місця і процесу;
- б) ефективність досягається завдяки сукупному застосуванню принципів;
- в) принципи державного управління застосовуються одночасно, в межах їх системи і як підсистема, тобто у взаємозв'язку;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VIII. Для раціонального застосування принципів державного управління необхідне комплексне знання:

- а) одиничного прояву кожного принципу державного управління;
- б) специфічних проявів окремих груп принципів державного управління;

- в) загального (сукупного) прояву цілісної системи принципів державного управління;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література: основна [2–4; 8; 10; 16; 18];
додаткова [25; 26; 30]

Тема 4. Держава як суб'єкт управління суспільним розвитком

1. Обумовленість державного управління суспільними функціями держави, вектором її історичної еволюції і формами.
2. Сутність державної влади.
3. Конституційна модель поділу державної влади.
4. Державний механізм: державний апарат і державні організації.
5. Державне управління і виконавча влада.
6. Державне управління і місцеве самоврядування.

Питання для самоконтролю

1. Обґрунтуйте роль регулюючої функції держави на сучасному етапі.
2. Розкрийте обумовленість змісту і пріоритетності функцій державного управління, його видів і типів суспільними функціями держави, вектором її історичної еволюції і формами.
3. Охарактеризуйте традиційну, раціональну і сервісну моделі державного управління.
4. Визначте тенденцію еволюціонування сучасної Української держави та її вплив на формування системи державного управління.
5. Розкрийте сутність державної влади.
6. Що таке державні механізми?
7. У чому полягають особливості застосування державних механізмів у системі державного управління?
8. Сформулюйте положення, яке правильно відображає сутність принципу поділу влади.
9. Розкрийте співвідношення виконавчої влади і державного управління, державної влади і місцевого самоврядування.
10. Охарактеризуйте структуру державного механізму і його основні складові.

Теми рефератів

1. Держава як суб'єкт управління суспільним розвитком.
2. Обумовленість державного управління суспільними функціями держави.
3. Обумовленість державного управління суспільним вектором історичної еволюції держави.
4. Обумовленість державного управління державними формами.
5. Взаємозв'язок державного управління та місцевого самоврядування.

Тестові завдання:

I. Функціями держави є:

- а) основні змістові напрями її діяльності, які відображають сутність і призначення державного управління суспільним розвитком;
- б) основні напрями діяльності держави щодо управління економікою, політичною, соціальною, культурною та правоохоронною сферами;
- в) основні напрями діяльності держави в сфері оборони, дипломатії, зовнішньоекономічної, зовнішньополітичної, культурно-інформаційної сфери, а також глобального співробітництва;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

II. Зовнішніми функціями держави є:

- а) основні змістові напрями її діяльності, які відображають сутність і призначення державного управління суспільним розвитком;
- б) основні напрями діяльності держави щодо управління економікою, політичною, соціальною, культурною та правоохоронною сферами;
- в) основні напрями діяльності держави в сфері оборони, дипломатії, зовнішньоекономічної, зовнішньополітичної, культурно-інформаційної сфери, а також глобального співробітництва;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";

- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

III. Внутрішніми функціями держави є:

- а) основні змістові напрями її діяльності, які відображають сутність і призначення державного управління суспільним розвитком;
- б) основні напрями діяльності держави щодо управління економікою, політичною, соціальною, культурною та правоохоронною сферами;
- в) основні напрями діяльності держави в сфері оборони, дипломатії, зовнішньоекономічної, зовнішньополітичної, культурно-інформаційної сфери, а також глобального співробітництва;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

IV. Зміст і пріоритетність функцій державного управління, його види і типи (моделі) обумовлюються:

- а) вектором історичної еволюції держави;
- б) соціального устрою держави;
- в) конкретними формами держави;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

V. Сучасна українська держава за формою державного управління є:

- а) змішаною, парламентсько-президентською республікою;
- б) унітарною (унітарно-децентралізованою);
- в) демократичною державою;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

VI. Сучасна українська держава за формою державного устрою є:

- а) змішаною, парламентсько-президентською республікою;
- б) унітарною (унітарно-децентралізованою);
- в) демократичною державою;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VII. Сучасна українська держава за формою політичного (державного) режиму є:

- а) змішаною, парламентсько-президентською республікою;
- б) унітарною (унітарно-децентралізованою);
- в) демократичною державою;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VIII. Державні організації:

- а) не є носіями державної влади;
- б) безпосередньо створюють матеріальні й духовні цінності, надають населенню послуги;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література: основна [2–4; 10; 15; 17; 18];
додаткова [21; 34; 40]

Тема 5. Загальна характеристика системи державного управління

- 1. Державне управління як система.
- 2. Структурно-логічні схеми системи державного управління.
- 3. Комунікації в системі державного управління: прямі і зворотні зв'язки.
- 4. Суспільні процеси як об'єкти державного управління.
- 5. Соціальний механізм державного управління в демократичному суспільстві.

Питання для самоконтролю

- 1. Назвіть універсальні властивості системи державного управління.
- 2. Охарактеризуйте просту і складну системи державного управління.
- 3. Розкрийте зміст основних структурно-логічних схем системи державного управління.
- 4. Дайте визначення об'єкта державного управління.
- 5. Сформулюйте принципові положення щодо функціонування інституту державного управління у контексті суб'єктно-об'єктного підходу.
- 6. Здійсніть класифікацію об'єктів державного управління за відповідними критеріями.
- 7. Назвіть найбільш характерні особливості об'єктів державного управління, які обумовлені їх “людською природою”.
- 8. Дайте визначення і розкрийте сутність соціального механізму державного управління.
- 9. Назвіть основні види представництва інтересів в органах державної влади.
- 10. Охарактеризуйте властивості об'єкта управління відповідно до сфери вашої діяльності (або знайомої вам сфери) і розкрийте практику їх урахування певним органом влади.
- 11. Розкрийте можливості, які відкриває для науки і практики державного управління чітке розмежування суб'єкта і об'єкта державного управління.

Теми рефератів

- 1. Загальна характеристика системи державного управління
- 2. Міське самоврядування як складова державного управління.
- 3. Взаємодія органів державного управління та місцевого самоврядування в соціально-економічній сфері.
- 4. Взаємодія органів державного управління та місцевого самоврядування в культурній сфері.
- 5. Державна політика щодо формування єдиного гуманітарного простору в Україні як об'єкт системного аналізу.
- 6. Державне управління в сфері культури.

Тестові завдання

I. Системою є:

- а) сукупність взаємозв'язаних елементів, що утворює певну цілісність, яка набуває властивостей, що не зводяться до суми властивостей її складових елементів;
- б) внутрішньо організована єдність відповідних елементів, що являє собою нову якість порівняно з випадковим набором певних елементів;
- в) цілісна, організована на єдиній правовій основі сукупність інститутів, функцій, відносин, процесів, принципів і методів управління суспільним розвитком;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Система державного управління — це:

- а) сукупність взаємозв'язаних елементів, що утворює певну цілісність, яка набуває властивостей, що не зводяться до суми властивостей її складових елементів;
- б) внутрішньо організована єдність відповідних елементів, що являє собою нову якість порівняно з випадковим набором певних елементів;
- в) цілісна, організована на єдиній правовій основі сукупність інститутів, функцій, відносин, процесів, принципів і методів управління суспільним розвитком;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Універсальні властивості системи державного управління полягають в тому, що державне управління:

- а) складається з елементів, що взаємодіють і взаємозалежні;
- б) складає цілісність, що утворюється сукупністю елементів, не зводиться до їх суми;

- в) елементи, інтегровані в цілісність, набувають системних якісних характеристик, не тотожних до їх індивідуальних характеристик;
- г) виступає в якості відносин взаємодії та взаємозалежності елементів, що є закономірними та підпорядкованими правилам і не залежать від кожного з них;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні.

IV. Значна частина державного впливу здійснюється через взаємодію з:

- а) місцевим самоврядуванням;
- б) комерційними структурами;
- в) колективними членами суспільства;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "а" і "в";
- е) правильні відповіді "б" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

V. Внутрішнє державне управління — це:

- а) державно-управлінська діяльність, що не виходить за межі державного апарату;
- б) відносини в системі органів державного управління, структури органів державної влади, їх діяльність, а також відносини між органами різних гілок влади, процес їхньої взаємодії;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

VI. Об'єктами внутрішнього управління є:

- а) державно-управлінська діяльність, що не виходить за межі державного апарату;
- б) відносини в системі органів державного управління, структури органів державної влади, їх діяльність, а також відносини між органами різних гілок влади, процес їхньої взаємодії;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

VII. Цілі внутрішнього управління полягають:

- а) у забезпеченні адекватного до суспільних потреб функціонування державного механізму, системи державних органів, певного органу;
- б) у раціоналізації і підвищенні ефективності державно-управлінського впливу на суспільні процеси;
- в) у вдосконаленні організаційно-функціональної структури державного управління, форм і методів управлінської діяльності;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VIII. До основних властивостей об'єктів державного управління належать:

- а) самоактивність;
- б) цілеспрямованість;
- в) адаптивність;
- г) здатність до самоорганізації і самоуправління;
- д) залежність від об'єктивних умов і факторів суспільного життя;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні.

Література: основна [2–4; 9; 10; 14–16];
додаткова [20; 24; 28]

Тема 6. Цілі, функції та організаційно-функціональна структура державного управління

1. Визначення цілей державного управління.
2. Ієрархія і “дерево цілей” державного управління.
3. Функції державного управління: поняття і класифікація.
4. Механізми реалізації функцій державного управління.
5. Організаційно-функціональна структура державного управління і принципи її формування.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте зміст і співвідношення понять “організаційна структура державного управління”; “функціональна структура державно-

- го управління”; “організаційно-функціональна структура державного управління”.
2. Охарактеризуйте умови успішного досягнення цілей державного управління.
3. Наведіть приклад з вітчизняної історії, коли реалізація наміченої мети призвела до результату, протилежного до очікуваного.
4. Визначте помилки, які було допущено при формулюванні мети чи на шляху її досягнення.
5. Наведіть приклади загальних, специфічних (спеціальних) і допоміжних функцій державного управління.
6. Визначте основні фактори, що обумовлюють характер організаційно-функціональної структури державного управління (вертикальні і горизонтальні залежності, форми зв'язків ін.).
7. Назвіть групи (підгрупи) принципів, якими насамперед належить керуватися при формуванні організаційно-функціональної структури державного управління.

Теми рефератів

1. Цілі державного управління.
2. Функції державного управління.
3. Організаційно-функціональна структура державного управління.
4. Принципи формування організаційно-функціональної структури державного управління.
5. Класифікація функцій державного управління.

Тестові завдання

I. Ступінь досягнення цілей (намічених результатів) залежить від багатьох факторів, основними з яких є:

- а) визначення реалістичної мети;
- б) забезпеченість ресурсами;
- в) адекватність програми дій;
- г) сприйняття відповідної програми її виконавцями;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

II. За обсягом цілі державного управління поділяються на:

- а) загальні та часткові;

- б) кінцеві та проміжні;
- в) віддалені, близькі і безпосередні.

III. За часом цілі державного управління поділяються на:

- а) загальні та часткові;
- б) кінцеві та проміжні;
- в) віддалені, близькі і безпосередні.

IV. За результатами цілі державного управління поділяються на:

- а) загальні та часткові;
- б) кінцеві та проміжні;
- в) віддалені, близькі і безпосередні.

V. Функціями управління є:

- а) реальний, силовий, цілеспрямований, організуючий і регулюючий вплив на кероване явище, відношення, стан, на який останні реагують і який сприймають;
- б) специфічний за предметом, змістом і засобом забезпечення цілісний управлінський вплив держави;
- в) роль, яку виконує державний апарат для того, щоб здійснити відповідний вплив на суспільну систему для досягнення цілей держави, напрям його владного впливу;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. Функціями державного управління є:

- а) реальний, силовий, цілеспрямований, організуючий і регулюючий вплив на кероване явище, відношення, стан, на який останні реагують і який сприймають;
- б) специфічний за предметом, змістом і засобом забезпечення цілісний управлінський вплив держави;
- в) роль, яку виконує державний апарат для того, щоб здійснити відповідний вплив на суспільну систему для досягнення цілей держави, напрям його владного впливу;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VII. Функції державного управління та управлінські функції державних органів розрізняються:

- а) за суб'єктом впливу;
- б) за засобами реалізації;
- в) за характером;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VIII. Методи державного управління — це:

- а) офіційні способи владного впливу державних органів у межах їх компетенції і в установленому порядку на процеси суспільного і державного розвитку, на діяльність державних структур і конкретних посадових осіб;
- б) своєрідний інструментарій, набір конкретних і частіше усього матеріальних предметів, що використовуються в управлінському процесі;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література: основна [2–5; 9; 15; 16];
додаткова [27; 31; 33]

**Тема 7. Державно-управлінська діяльність.
Стиль державного управління**

1. Сутнісні риси і форми державно-управлінської діяльності.
2. Управлінський процес і технологія управління.
3. Стиль державного управління.
4. Ефективність державного управління.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте відмінності управлінської діяльності в державному управлінні від діяльності в інших видах управління.
2. Назвіть основні форми державного управління і поясніть, до чого зводиться застосування кожної з них.
3. Розкрийте зміст поняття стилю державного управління.
4. Дайте визначення загального та індивідуального стилів державного управління і розкрийте їх взаємозв'язок.

5. Назвіть основні характеристики демократичного стилю державного управління.
6. Визначте принципи, якими належить керуватися у процесі раціоналізації стилю державного управління.
7. Розкрийте сутність поняття ефективності державного управління і технологію її оцінювання.
8. Проаналізуйте, як у практиці діяльності органу влади, у якому ви працюєте (або з діяльністю якого ви знайомі), використовуються критерії ефективності державного управління.

Теми рефератів

1. Державно-управлінська діяльність.
2. Форми державно-управлінської діяльності.
3. Стель державного управління.
4. Сутність та особливості культури управління.
5. Управлінська діяльність в державному управлінні та в інших видах управлінської діяльності: спільне та відмінне.

Тестові завдання

I. Правовими формами в державному управлінні є:

- а) форми, через посередництво яких управлінські рішення і дії набувають правового характеру;
- б) форми, пов'язані зі здійсненням певних колективних чи індивідуальних дій (оперативно-організаційних чи матеріально-технічних операцій);
- в) форми, пов'язані з наданням управлінським рішенням і діям правового змісту через посередництво встановлених організаційних форм;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "а" і "в";
- е) правильні відповіді "б" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Правові форми — це форми, які мають юридичний смисл, а саме:

- а) встановлення правових норм;
- б) застосування правових норм;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

III. Організаційними формами в державному управлінні є:

- а) форми, через посередництво яких управлінські рішення і дії набувають правового характеру;
- б) форми, пов'язані зі здійсненням певних колективних чи індивідуальних дій (оперативно-організаційних чи матеріально-технічних операцій);
- в) форми, пов'язані з наданням управлінським рішенням і діям правового змісту через посередництво встановлених організаційних форм;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "а" і "в";
- е) правильні відповіді "б" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Організаційно-правовими формами в державному управлінні є:

- а) форми, через посередництво яких управлінські рішення і дії набувають правового характеру;
- б) форми, пов'язані зі здійсненням певних колективних чи індивідуальних дій (оперативно-організаційних чи матеріально-технічних операцій);
- в) форми, пов'язані з наданням управлінським рішенням і діям правового змісту через посередництво встановлених організаційних форм;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "а" і "в";
- е) правильні відповіді "б" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

V. Технологія державно-управлінської діяльності є одним з проявів соціальної технології. Соціальною технологією є:

- а) певний спосіб досягнення суспільних цілей, сутність якого полягає в поопераційному здійсненні діяльності;
- б) однорідна, логічно неподільна частина процесу управління, що виконується одним або кількома виконавцями;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

VI. Операцією в державному управлінні є:

- а) певний спосіб досягнення суспільних цілей, сутність якого полягає в поопераційному здійсненні діяльності;
- б) однорідна, логічно неподільна частина процесу управління, що виконується одним або кількома виконавцями;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

VII. Знайдіть неправильну відповідь. До основних видів управлінських технологій у системі державного управління належать:

- а) діагностування, проектування і реформування відповідних підсистем;
- б) планування та прогнозування підсистем державного управління;
- в) інформаційні, впроваджувальні і навчальні технології;
- г) центральне, регіональне і місцеве управління;
- д) розв'язання соціальних конфліктів;
- е) інноваційний розвиток управлінських підсистем (організаційний розвиток та інше).

VIII. Демократичний стиль державного управління:

- а) утверджується в умовах демократичного політичного режиму;
- б) характеризується прозорістю діяльності державних органів, регулярними зворотними зв'язками, залученням широкого загалу до участі у вирішенні суспільних проблем;
- в) забезпечує становлення і підтримку в усій системі державного управління конструктивних і конкретних відносин, атмосфери творчості та ініціативи;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

Література: основна [2–4; 14; 15; 17];
додаткова [20; 26; 38; 39]

Тема 8. Державно-управлінські рішення: розробка, прийняття та організація виконання

- 1. Визначення поняття державно-управлінських рішень.
- 2. Роль і місце державно-управлінських рішень у системі державного управління.
- 3. Базові концепції, теорії та ідеї щодо прийняття управлінських рішень.
- 4. Класифікація державно-управлінських рішень.
- 5. Розгляд проблеми вдосконалення прийняття управлінських рішень у контексті розвитку процесу державного управління в Україні.

Питання для самоконтролю

- 1. Розкрийте сутність та зміст поняття "державно-управлінські рішення".
- 2. Назвіть основні форми прийняття державно-управлінських рішень.
- 3. Які найбільш узагальнені напрями діяльності можна виділити в державному управлінні?
- 4. У яких режимах може здійснюватися державне управління?
- 5. Зазначте основні типи проблемних ситуацій.
- 6. Назвіть основні ознаки державно-управлінських рішень.
- 7. Які специфічні функції реалізує керівник у системі управління за допомогою управлінських рішень?
- 8. Які типи моделей прийняття рішень є загальновідомими?
- 9. Визначте етапи процесу прийняття раціональних рішень.
- 10. Визначте основні напрями, що сприяють вдосконаленню технологій підготовки та прийняття державно-управлінських рішень.

Теми рефератів

- 1. Сутність та види державно-управлінських рішень.
- 2. Розробка державно-управлінських рішень.
- 3. Прийняття державно-управлінських рішень.
- 4. Організація виконання державно-управлінських рішень.
- 5. Причини неефективності прийняття державно-управлінських рішень.

Тестові завдання

I. До основних навчальних цілей державно-управлінських рішень належать:

- а) формування знань базової специфіки феномену державно-управлінського рішення;
- б) удосконалення знань щодо способів та методів оперування базовою специфікою;
- в) систематизація знань щодо принципів, теорій та структур прийняття державно-управлінських рішень і забезпечення їх ефективності;
- г) побудова алгоритму дій щодо підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень у сфері державного управління;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

II. Формування знань базової специфіки феномену державно-управлінського рішення включає:

- а) знання термінології — “управлінське рішення”, “державно-управлінське рішення”, “процес прийняття рішень”;
- б) знання специфічних ознак, місця, ролі та класифікації рішень у державному управлінні, їх ієрархії;
- в) знання моделей і технології прийняття рішень у державному управлінні та їх практичного застосування;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

III. Удосконалення знань щодо способів та методів оперування базовою специфікою включає:

- а) знання термінології — “управлінське рішення”, “державно-управлінське рішення”, “процес прийняття рішень”;
- б) знання специфічних ознак, місця, ролі та класифікації рішень у державному управлінні, їх ієрархії;
- в) знання моделей і технології прийняття рішень у державному управлінні та їх практичного застосування;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;

- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

IV. До основних ознак державно-управлінських рішень належать:

- а) спрямованість та вирішення проблем державного рівня;
- б) прийняття вищими або центральними органами державної влади;
- в) належність до державно-управлінських відносин (є їх елементами);
- г) оформлення у вигляді нормативно-правових актів, програмно-цілевих документів;
- д) формування на їх основі державно-управлінських впливів;
- е) обов'язковість для виконання всіма зазначеними в них особами, підприємствами, організаціями, установами, органами державної влади;
- є) правильні відповіді “а” і “б”;
- ж) правильні відповіді “в” і “г”;
- з) правильні відповіді “д” і “е”;
- и) усі відповіді правильні.

V. Аналіз державного управління як системи діяльності дає змогу виділити в ньому такі напрями:

- а) державне будівництво, яке охоплює визначення й правове закріплення: форми державного правління, політичного режиму, державно-територіального устрою, основних цілей і функцій держави тощо;
- б) формування державної політики, яке охоплює: розроблення державної політики з основних напрямів діяльності держави;
- в) реалізацію державної політики, яка охоплює здійснення функцій державного управління (оперативне та тактичне управління) з метою досягнення визначених цілей держави на певному періоді її історичного розвитку;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. Аналіз різноманітних державно-управлінських рішень, які застосовуються на різних етапах державного управління, в свою чергу дає змогу виділити та класифікувати їх за формою в такі групи:

- а) нормативно-правові державно-управлінські рішення;
- б) організаційно-розпорядчі державно-управлінські рішення;
- в) реалізація державної політики, яка охоплює здійснення функцій державного управління (оперативне та тактичне управління) з метою досягнення визначених цілей держави на певному періоді її історичного розвитку;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VII. Серед чинників активізації суспільної діяльності в Україні в 2000–2005 рр. можна назвати:

- а) збільшення темпів зростання валового внутрішнього продукту;
- б) збільшення темпів промислової продукції, виробництва товарів народного споживання;
- в) збільшення інвестицій в основний капітал підприємств усіх форм власності, реальних доходів населення;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VIII. Знайдіть неправильну відповідь. Завдання вдосконалення державно-управлінської діяльності безпосередньо пов'язані з чітким розумінням основних факторів впливу на неї, серед яких можна виділити:

- а) ціннісний фактор;
- б) політичний фактор;
- в) структурний фактор;
- г) функціональний фактор;
- д) мотиваційний фактор;
- е) інноваційний фактор.

Література: основна [2–4; 10; 12];
додаткова [21; 25; 25; 36]

Тема 9. Контроль у сфері державного управління

1. Сутність контролю в сфері державного управління.
2. Загальна характеристика та принципи реалізації функції контролю.
3. Класичний процес контролю. Види контролю.
4. Принципи соціального управління, що стосуються функції контролю в сфері державного управління.
5. Основні стандарти внутрішнього контролю.
6. Детальні стандарти внутрішнього контролю.
7. Основні шляхи забезпечення ефективного функціонування внутрішнього контролю.
8. Розвиток системи контролю в сфері державного управління.
9. Врахування особливостей контролю для різних державних структур.
10. Система зовнішнього контролю в Україні.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні складові класичного процесу контролю.
2. Визначте принцип контролю, що передбачає встановлення системи контролю для урівноваження влади та попередження грубих помилок і промахів у її діяльності.
3. Із комбінацій яких різновидів контролю складаються сучасні системи контролю менеджменту?
4. Назвіть основні та додаткові стандарти Директиви МОВАУ.
5. Яким критерієм має відповідати внутрішній контроль для його ефективного функціонування?
6. Які кроки здійснюється при проведенні аудиторської оцінки?
7. Визначте заходи з покращення системи внутрішнього контролю, що можуть стосуватися різних рівнів державного управління.
8. У чому полягають особливості контролю як зворотного зв'язку соціальної системи?
9. Які ставляться вимоги до єдиної системи державного контролю?
10. Вкажіть основні напрями контролю в сфері державного управління.

Теми рефератів

1. Контроль у сфері державного управління.
2. Заходи з покращення контролю в сфері державного управління.

3. Світові стандарти системи контролю.
4. Характеристика директиви стандартів внутрішнього контролю. Різновиди контролю.
5. Громадський контроль. Контрольні повноваження Президента України.

Тестові завдання

I. До основних цілей контролю в сфері державного управління належать:

- а) формування знань базової специфіки феномену контролю у сфері державного управління;
- б) удосконалення знань щодо способів та методів оперування базовою специфікою;
- в) систематизація знань теоретичних основ щодо базової специфіки;
- г) побудова алгоритму дій щодо здійснення та розвитку контролю у сфері управління;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Формування знань базової специфіки феномену контролю у сфері державного управління включає:

- а) знання термінології “контроль”, “внутрішній контроль”, “громадський контроль”, “зовнішній контроль”, “конституційний контроль”, “парламентський контроль”, “попередній контроль”;
- б) знання специфічних фактів підготовки, організації та проведення контролю в органах державного управління, а також світових стандартів системи контролю;
- в) знання технології контролю в системі державного управління;
- г) знання функцій контролю, його видів та форм, особливостей реалізації в системі державного управління.

III. Удосконалення знань щодо способів та методів оперування базовою специфікою включає:

- а) знання термінології “контроль”, “внутрішній контроль”, “громадський контроль”, “зовнішній контроль”, “конституційний контроль”, “парламентський контроль”, “попередній контроль”;

- б) знання специфічних фактів підготовки, організації та проведення контролю в органах державного управління, а також світових стандартів системи контролю;
- в) знання технології контролю в системі державного управління;
- г) знання функцій контролю, його видів та форм, особливостей реалізації в системі державного управління.

IV. Систематизація знань теоретичних основ щодо базової специфіки включає:

- а) знання термінології “контроль”, “внутрішній контроль”, “громадський контроль”, “зовнішній контроль”, “конституційний контроль”, “парламентський контроль”, “попередній контроль”;
- б) знання специфічних фактів підготовки, організації та проведення контролю в органах державного управління, а також світових стандартів системи контролю;
- в) знання технології контролю в системі державного управління;
- г) знання функцій контролю, його видів та форм, особливостей реалізації в системі державного управління.

V. Принцип публічності державного управління передбачає:

- а) доступність державного управління для громадян, зокрема через їх участь у виборі до складу владних структур;
- б) відкритість функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування;
- в) суспільний контроль через засоби масової інформації та в інших формах за державно-управлінськими процесами;
- г) судовий контроль за дотриманням при їх здійсненні конституційних і законодавчих норм;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

VI. Знайдіть неправильну відповідь. До основних принципів соціального управління, що стосуються функцій контролю в сфері державного управління, належать:

- а) принцип публічності державного управління;
- б) принцип субсидіарності;
- в) принцип випереджувального стану управління;
- г) принцип ефективності контролю;
- д) принцип наявності нормативів.

VII. Серед актуальних завдань підвищення ефективності контролю у сфері державного управління є вдосконалення технологій зворотного зв'язку відповідних процесів, а саме:

- а) встановлення стандартів;
- б) здійснення моніторингу;
- в) оцінювання результатів;
- г) коригування управління (цілей, вибору напрямів та планів дій, визначення технологій та методології, зміни відносин відповідальності);
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VIII. Знайдіть неправильну відповідь. За призначенням розрізняють такі види контролю:

- а) адміністративний;
- б) громадський та парламентський;
- в) конституційний;
- г) фінансовий;
- д) функціональний.

Література: основна [1; 3; 6; 9–11; 17; 18];
додаткова [19; 21]

Змістовий модуль II. Національна традиція публічної влади та управління, уроки вітчизняної історії державотворення

Тема 10. Еволюція розвитку системи державного управління в Україні до початку XX ст.

1. Витоки державного управління в Україні. Зародження елементів державного управління в Україні в епоху Київської Русі.
2. Розвиток державного управління в Україні в Галицько-Волинському князівстві.
3. Система державного управління в Україні в Литовсько-Польську добу.

4. Розвиток системи державного управління на українських землях за часів Речі Посполитої (1569–1648 рр.).
5. Органи державної влади та управління в Українській Козацькій державі (друга половина XVII – XVIII ст.).
6. Політико-правове оформлення національної традиції урядування.
7. Управління в українських землях у складі Російської імперії (кінець XVIII – початок XX ст.).
8. Формування системи державного управління в українських землях у складі Австрійської імперії та Австро-Угорщини (кінець XVIII – початок XX ст.).

Питання для самоконтролю

1. Коли з'явилися перші елементи системи державного управління на українських землях?
2. Дайте порівняльну характеристику системи державного управління в Київській Русі та Галицько-Волинському князівстві.
3. Назвіть основні органи державної влади та управління в Україні в Литовсько-Польську добу.
4. Покажіть місце козацького самоврядування в системі державного управління Речі Посполитої.
5. Які повноваження мав Генеральний писар в Українській Козацькій державі?
6. Розкрийте основні засади розбудови системи публічної влади, визначені в Конституції Пилипа Орлика.
7. Коли було ліквідовано інститут гетьманства в Лівобережній Україні?
8. Дайте порівняльну характеристику розвитку системи державного управління в Наддніпрянській та Західній Україні в XIX – на початку XX ст.
9. Яка кількість українських губерній входила до складу Російської імперії?
10. Які українські землі входили до складу Австро-Угорщини?
11. Хто стояв на чолі адміністративно-територіальних утворень у Наддніпрянській Україні в XIX – на початку XX ст.?
12. Яку роль відігравали земства в системі державного управління Наддніпрянської України на початку XX ст.?

Теми рефератів

1. Еволюція розвитку системи державного управління в Україні до початку ХХ ст.
2. Органи державного управління в Україні в добу Київської Русі.
3. Система державного управління в Україні в добу Хмельниччини.
4. Впровадження загальноімперських органів влади та управління на території Лівобережної та Правобережної України.
5. Система державного управління в Наддніпрянській Україні на початку ХХ ст.

Тестові завдання

I. Київська Русь з ІХ і до середини ХІІІ ст. була:

- а) абсолютною монархією;
- б) представницькою монархією;
- в) республікою;
- г) могутньою ранньофеодальною державою з аристократично-демократичним режимом.

II. Формою організації Київської Русі була:

- а) республіка;
- б) воєнна демократія;
- в) абсолютна монархія;
- г) родоплемінний устрій.

III. Після входження українських земель до складу Великого князівства Литовського у великокнязівських містах поряд з органами місцевого самоврядування функціонували такі представницькі органи державного управління:

- а) війтівські адміністрації;
- б) старостинські адміністрації;
- в) замкові адміністрації;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

IV. Найвищим органом влади в Українській Козацькій державі вважалася:

- а) Велика військова Рада;

- б) влада гетьмана;
- в) Генеральна старшинська Рада;
- г) Генеральний уряд.

V. Конституція Пилипа Орлика 1710 року визначала механізми:

- а) виборності посадових осіб з наступним затвердженням їх гетьманом;
- б) субординації і підзвітності посадових осіб;
- в) прозорості і контролю діяльності адміністрації на усіх рівнях;
- г) відповідальності посадових осіб під присягою на вірність батьківщині, на чесну відданість гетьману, виконання обов'язків своєї служби;
- д) запобігання негативного впливу на урядування таких факторів як родинні зв'язки, особисті уподобання тощо;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні.

VI. Інститут гетьманства було ліквідовано на території Лівобережної України в:

- а) 1760 р.;
- б) 1764 р.;
- в) 1768 р.;
- г) 1775 р.;
- д) 1783 р.

VII. Регіональне самоврядування в системі державного управління на загальноімперських засадах запроваджується в Україні після проведення Олександром II земської реформи в 1864 р. До системи земських установ не входили:

- а) земські виборчі з'їзди, які кожних три роки обирали земських гласних;
- б) земські збори;
- в) земські управи;
- г) муніципальні зібрання.

VIII. Визначити, які з українських земель не входили до складу Австро-Угорщини на початку ХХ ст.:

- а) Східна Галичина;
- б) Холмщина;

- в) Північна Буковина;
- г) Волинь;
- д) Закарпаття.

Література: основна [3; 5; 9; 14; 15; 17; 18]

Тема 11. Формування системи державного управління в Україні в ХХ – на початку ХХІ ст.

1. Революційна ситуація в Україні та організація діяльності української Центральної Ради.
2. Організація державної влади та управління в період Гетьманату та Директорії УНР.
3. Західноукраїнська Народна Республіка та її органи державної влади і управління.
4. Встановлення радянської системи управління в Україні.
5. Державне управління в УРСР в умовах створення і функціонування загальносоюзної партійно-радянської системи.
6. Органи державної влади та управління на західноукраїнських землях у складі Другої Речі Посполитої, Чехословацької республіки і Румунської монархії.
7. Спроби реформування органів державного управління під час хрущовської “відлиги” та в умовах поглиблення кризи радянської системи.
8. Реформування органів державної влади і управління в умовах здобуття Україною незалежності.

Питання для самоконтролю

1. Дайте порівняльну характеристику розвитку системи державного управління в Наддніпрянській Україні в дореволюційний період та в добу української Центральної Ради.
2. Розкрийте структуру органів державного управління в Україні в добу Гетьманату Павла Скоропадського.
3. Чим відрізнялася система державного управління в Україні в добу Гетьманату та Директорії УНР?
4. Визначте характерні особливості процесу формування органів державного управління в Західноукраїнській Народній Республіці.
5. Назвіть основні причини невдалих спроб створити стабільну і дієздатну систему державного управління в Україні протягом 1917–1920 рр.

6. Порівняйте структуру органів державного управління в Радянській Україні та на західноукраїнських землях (20–30-ті роки ХХ ст.).
7. Визначте сутнісні риси партійно-радянської системи державного управління в Україні в ХХ ст.
8. Основні напрями діяльності органів державного управління в Карпатській Русі.
9. Розкрийте структуру нацистського окупаційного державно-поліцейського апарату на території України під час Другої світової війни.
10. Сформулюйте історичні уроки розбудови публічної влади і здійснення адміністративних реформ на теренах України та розкрийте їх значення на сучасному етапі.

Теми рефератів

1. Формування системи державного управління в Україні в ХХ – на початку ХХІ ст.
2. Утворення Центральної Ради та формування органів державного управління в Україні.
3. Державне управління в УНР відповідно до Конституції 29 квітня 1918 р.
4. Органи державної влади та управління в Українській державі 1918 року.
5. Формування системи державного управління в Україні в радянську добу.

Тестові завдання

І. Згідно з проектом М. Грушевського Україна мала поділитися на:

- а) 12 земель;
- б) 15 земель;
- в) 20 земель;
- г) 25 земель;
- д) 30 земель;
- е) 32 землі;
- є) 40 земель.

II. Основними причинами поразки Центральної Ради були:

- а) об'єктивно необумовлена однозначна і тривала орієнтація на федерацію з Росією;
- б) відсутність національних управлінських кадрів, здатних проводити практичну політику;
- в) недооцінка потреби в добре організованій армії, у використанні чиновників-професіоналів;
- г) обумовлена партійними уподобаннями відсутність згоди у політичних лідерів щодо принципових питань державного будівництва;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні.

III. Основними прорахунками в діяльності Гетьманату

II. Скоропадського були:

- а) залежність від німців;
- б) одностороння орієнтація на великих землевласників;
- в) безрезультативність спроб повернути на свою сторону інтелігенцію;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "а" і "в";
- е) правильні відповіді "б" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

IV. Акт злуки між УНР та ЗУНР було підписано:

- а) 14 грудня 1918 р.;
- б) 3 січня 1919 р.;
- в) 22 січня 1919 р.;
- г) 2 лютого 1919 р.;
- д) 5 березня 1919 р.;
- е) 4 січня 1920 р.

V. Після повалення Директорії УНР у 1920 р. та встановлення комуністичного режиму більшовики беруть курс на побудову централізованої держави, про що свідчили такі основоположні ідеї більшовизму:

- а) жорстка централізація та концентрація економіки в силу тотального одержавлення власності та директивного планування;

- б) диктатура пролетаріату, яка хоч і мала сенс перехідної "від капіталізму до соціалізму влади", однак за сутністю так і залишалася домінуючим ідеологічним принципом організації держави на весь радянський період;
- в) уся влада радам;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

VI. Основними рисами партійно-радянської системи в 30-ті роки XX ст. були:

- а) жорстке підпорядкування усієї системи органів влади союзному центру;
- б) фактичне злиття державних і партійних органів;
- в) державне політичне управління (ДПУ) УРСР — неконституційний орган;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

VII. Аналіз законодавства та практики діяльності місцевих рад на різних етапах існування радянської моделі влади в Україні дозволяє виділити такі риси, що характеризують їх правовий статус та реальну роль в управлінні місцевими справами:

- а) усі місцеві ради були вмонтовані в єдину систему органів державної влади;
- б) на всіх територіальних рівнях влади заперечувався принцип поділу влад;
- в) організація і діяльність місцевих рад здійснювалася відповідно до принципу партійного керівництва;
- г) ідея самоуправління народу, що активно декларувалася в радянський період як така, що визначала сутність рад і повинна була забезпечити поєднання державної влади та ініціативи населення, на практиці зводилася до дозованого представництва в депутатському корпусі різних прошарків населення, які визначалися за віковою, класовою та професійною ознаками;
- д) правильні відповіді "а" і "б";

- е) правильні відповіді “в” і “г”;
є) усі відповіді правильні.

Література: основна [3; 5; 9; 14; 15; 17; 18]

Змістовий модуль III. Світовий досвід проведення адміністративної реформи і удосконалення системи державного управління

Тема 12. Особливості розвитку системи державного управління в зарубіжних країнах

1. Причини і типи адміністративних реформ на сучасному етапі.
2. Стратегія адміністративних реформ у країнах з розвинутою економікою.
3. Особливості проведення адміністративних реформ у країнах ЄС.
4. Специфіка проведення адміністративних реформ у країнах СНД.
5. Використання у вітчизняній практиці зарубіжного досвіду вдосконалення системи урядування.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягають головні причини проведення адміністративних реформ на сучасному етапі?
2. Визначте принципи та магістральні напрями адміністративних реформ у розвинених країнах.
3. Конкретизуйте завдання, що вирішуються у межах цих напрямів.
4. Які існують особливості управління процесом адміністративної реформи у країнах зі змішаною формою державного правління?
5. Охарактеризуйте специфіку адміністративних реформ у посткомуністичних країнах.
6. Розкрийте характерні особливості проведення адміністративних реформ у країнах СНД.
7. У чому полягає сутність проведення адміністративних реформ у США?
8. Які держави входять до групи нових демократичних держав?
9. Розкрийте характеристики якісних послуг як процесу реагування на потреби громадян.

10. Сформулюйте загальні підходи щодо наближення вітчизняної моделі урядування до світових стандартів (належного урядування).

Теми рефератів

1. Світовий досвід проведення адміністративної реформи і удосконалення системи державного управління.
2. Особливості розвитку системи державного управління в зарубіжних країнах.
3. Проведення адміністративних реформ у країнах Європи.
4. Проведення адміністративних реформ у країнах СНД.
5. Особливості здійснення адміністративних реформ у країнах Північної та Південної Америки.

Тестові завдання

I. Знайдіть неправильні відповіді. До основних моделей адміністративних реформ, що здійснюються в зарубіжних країнах, належать:

- а) німецька;
- б) вестмінстерська;
- в) американська;
- г) східноєвропейська;
- д) іберійська;
- е) англосаксонська;
- є) континентальна;
- ж) змішана.

II. Визначення, яка модель адміністративних реформ є поширеною у скандинавських країнах:

- а) німецька;
- б) вестмінстерська;
- в) американська;
- г) східноєвропейська;
- д) іберійська;
- е) англосаксонська;
- є) континентальна;
- ж) змішана.

III. Визначити, яка модель адміністративних реформ є поширеною у Великобританії:

- а) німецька;
- б) вестмінстерська;
- в) американська;
- г) східноєвропейська;
- д) іберійська;
- е) англосаксонська;
- є) континентальна;
- ж) змішана.

IV. Вестмінстерська модель реформ системи державного управління передбачає:

- а) скорочення обсягів державного управління з одночасним підпорядкуванням його ринковій дисципліні;
- б) “створення управління заново”;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

V. Відповідно до Хартії прав громадян (Великобританія) поліпшення якості послуг оцінюється на основі таких принципів:

- а) стандарти;
- б) інформація та відкритість;
- в) вибір та консультації;
- г) ввічливість та готовність допомогти;
- д) виправлення помилок;
- е) якість за гроші;
- є) правильні відповіді “а” — “в”;
- ж) правильні відповіді “г” — “е”;
- з) усі відповіді правильні.

VI. Основними напрямками проведення адміністративної реформи в США були:

- а) створення спеціального органу — “реформа функціонування держави”, укомплектований державними службовцями, відрядженими з різних міністерств;
- б) аналіз роботи всіх міністерств і агентств, проведення відкритих слухань, консультацій з багатьма експертами;
- в) доповіді стосовно рекомендацій щодо проведення реформ системи урядування;

- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

VII. Проведення реформ державного управління у Франції та Польщі мало такі наслідки:

- а) децентралізацію, суттєве підсилення місцевого самоврядування;
- б) удосконалення адміністративно-територіального устрою;
- в) модель державної виконавчої вертикалі, повноваження префекта і воєводи;
- г) запровадження контрактної форми відносин “центр — території”;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

Література: основна [3; 13; 15];
додаткова [32; 35–39]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Андрійко О. Ф. Державний контроль в Україні: організаційно-правові засади. — К.: Наукова думка, 2004. — 300 с.
2. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления. Курс лекций. — 2-е изд., доп. — М.: Омега-Л, 2004. — 584 с.
3. Бакуменко В. Д. Надолішній П. І. Теоретичні засади державного управління: Навч. посіб. — К.: Міленіум, 2003. — 256 с.
4. Государственное управление: Основы теории и организации: Учебник / Под ред. В. А. Козбаненко. — М.: Статут, 2000. — 912 с.
5. Державна виконавча влада в Україні: формування та функціонування: Зб. наук. пр. / Кол. авт.; Наук. кер. Н. Р. Нижник. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — Ч. 1. — 224 с.; Ч. 2. — 312 с.
6. Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні: Навч. посіб. / Кол. авт.; За заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 232 с.

7. *Державне управління в Україні: організаційно-правові засади:* Навч. посіб. / Н. Р. Нижник, С. Д. Дубенко, В. І. Мельниченко та ін.; За заг. ред. проф. Н. Р. Нижник. — К.: Вид-во УАДУ, 2002. — 64 с.
8. *Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади:* Навч. посіб. / За заг. ред. Н. Р. Нижник, В. М. Олуйка. — Л.: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2002. — 352 с.
9. *Державне управління: теорія і практика /* За заг. ред. В. Б. Авер'янова. — К.: Юрінком Інтер, 1998. — 432 с.
10. *Державне управління в Україні: Централізація і децентралізація /* Кол. авт.; Відп. ред. Н. Р. Нижник. — К.: Вид-во УАДУ, 1997. — 487 с.
11. *Державне управління в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції України: історія, теорія, методологія (моніторинг наукових досліджень і розробок):* Навч. посіб. — Ужгород: Ліра, 2007. — 344 с.
12. *Державне управління: Словник-довідник /* Уклад.: В. Д. Бакуменко (кер. твор. кол.), Д. О. Безносенко, І. М. Варзар, В. М. Князев та ін.; За заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. — К.: Вид-во УАДУ, 2002. — 228 с.
13. *Європейські принципи державного управління /* Пер. з англ. О. Ю. Куленкової. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 52 с.
14. *Киричук В., Тимциунік В.* Історія державного управління в Україні: Навч. посіб. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 224 с.
15. *Надолішній П. І.* Теорія та історія державного управління: Навч. посіб. — О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. — 126 с.
16. *Нижник Н. Р., Машков О. А.* Системний підхід в організації державного управління: Навч. посіб. — К., 1998. — 160 с.
17. *Тертичка В. В.* Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К.: Основи, 2002. — 750 с.
18. *Черноног Є. С.* Державна служба: історія, теорія, практика. — К.: Знання, 2008. — 458 с.

Додаткова

19. *Андрійко О. Ф.* Державний контроль у сфері виконавчої влади. — К.: Наукова думка, 1999. — 48 с.
20. *Аудит адміністративної діяльності: Теорія та практика /* Пер. з англ. В. Шульги. — К.: Основи, 2000. — 190 с.

21. *Бакуменко В. Д.* Формування державно-управлінських рішень: Проблеми теорії, методології, практики: Монографія. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 328 с.
22. *Боссарт Д., Демке К.* Державна служба у країнах — кандидатах до вступу до ЄС: нові тенденції та вплив інтеграційного процесу / Пер. з англ. О. М. Шаленко. — К.: Міленіум, 2004. — 128 с.
23. *Василенко И. А.* Государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия: Учеб. пособие. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Логос, 2000. — 200 с.
24. *Войтович Р. В.* Ідеологія, технологія та стиль державного управління: Навч.-метод. посіб. — К.: Вид-во НАДУ, 2003. — 192 с.
25. *Державне управління: філософські, світоглядні та методологічні проблеми:* Монографія / Кол. авт.; За ред. д-ра філос. наук. проф. В. М. Князева. — К.: НАДУ. — Міленіум, 2003. — 320 с.
26. *Застосування механізмів ефективності менеджменту в діяльності державних органів: Теорія і практика:* Пер. з англ. та фр. / Ресурс, центр розвитку громадських організацій “Турт”. — К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2001. — 178 с.
27. *Мельтюхова Н. М.* Технологія державного управління: Навч. посіб. / За заг. ред. Г. І. Мостового, О. Ф. Мельникова, Н. М. Мельтюхова. — ХарРІДУ НАДУ, 2005. — 150 с.
28. *Механізми підвищення ефективності діяльності органів державного управління на регіональному рівні /* Г. І. Мостовий, О. Ю. Амосов, А. О. Дегтяр та інш.; За заг. ред. Г. І. Мостового. — Х.: Вид-во ХарРІДУ НАДУ “Магістр”, 2004. — 208 с.
29. *Нижник Н., Мосов С.* Про державне управління, об'єкт і предмет його теорії // Вісник УАДУ. — 2000. — № 3. — С. 56–62.
30. *Надолішній П. І.* Розбудова нової системи врядування в Україні: етнонаціональний аспект (Теор.-методолог. аналіз): Монографія. — К.: Одеса: Вид-во УАДУ; Астропринт, 1999 — 304 с.
31. *Органи державної влади в Україні: структура, функції та перспективи розвитку /* Нижник Н. Р., Дубенко С. Д., Плахотнюк Н. Г.; За ред. Н. Р. Нижник. — К.: ЗАТ “НІЧЛАВА”, 2003. — 288 с.
32. *Политико-адміністративные отношения: кто стоит у власти? /* Под ред. Т. Верхейна: Пер. с англ. — М.: Права человека, 2001. — 512 с.
33. *Проект Концепції “Адміністративні послуги — нова якість держави” //* Адміністративна процедура та адміністративні послуги

- ги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / Авт.-упоряд. В. П. Тимошук. — К: Факт, 2003. — 496 с.
34. *Реформування* державного управління в Україні: проблеми і перспективи. — К.: Оріяни, 1998. — 364 с.
35. *Саймон Герберт А.* Адміністративна поведінка: Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції: Пер. з англ. — К.: АртЕк, 2001. — 392 с.
36. *Самоврядування* та територіальна організація влади в Польщі / Я. Гонцяж, Н. Гнидюк, О. Куленкова, В. Гуменюк; За заг. ред. Я. Гонцяжа. — К.: Міленіум, 2001. — 184 с.
37. *Сарторі Джованні.* Порівняльна конституційна інженерія: Дослідження структур, мотивів і результатів: Пер. з 2-го англ. вид. — К: АртЕк, 2001. — 193 с.
38. *Сороко В.* Концептуальний підхід до проблеми запровадження інституту надання державних послуг у практику діяльності державних службовців // Вісник державної служби України. — 2004. — № 3. — С. 11–19.
39. *Уряд* для громадян. Ініціативи щодо поліпшення якості послуг / Львівський філіал УАДУ при Президентові України; Пер. з англ. Р. Федущинської, М. Коваль. — Л., 2000. — 293 с.
40. *Шаров Ю. П.* Стратегічне планування в муніципальному менеджменті: концептуальні аспекти. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 302 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Теорія та історія державного управління”.....	6
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Теорія та історія державного управління”.....	8
Список літератури.....	51

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>С. М. Толкачова</i>
Комп’ютерне верстання	<i>А. П. Нечипорук</i>

Зам. № ВКЦ-4513

Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП
ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX
*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*